

BRYTYJSKIE OKRĘTY PODWODNE.

Tragiczna katastrofa okręgu podwodnego "Thetis" zwróciła uwagę publiczną w Wielkiej Brytanii na ten dział służby morskiej, który z charakteru swej pracy nawet w czasie pokoju znajduje się na stopie wojennej.

Podwodną flotę Wielkiej Brytanii tworzą okręty należące, stosownie do wypełnianych zadań, do trzech klas: okręty przybrzeżne, pełniące służbę ochrony wybrzeża, okręty dalekomorskie zdolne do dalekich rejsów oceanicznych oraz stawiacze min. W chwili obecnej flota Wielkiej Brytanii liczy 69 jednostek podwodnych czynnych lub znajdujących się w dokach, poza tym w ramach budżetu tegorocznego przewidziana jest budowa jeszcze czterech łodzi. W tej liczbie mamy 43 dalekomorskich okrętów podwodnych, odbywających rejsy oceaniczne, 6 stawiaczy min, zaś reszta to łodzie pełniące służbę patrolową przybrzeżną, wzgl. łodzie starego typu z czasów Wielkiej Wojny. Poza okrętami przydzielonymi do floty pełniacej służbę na wodach terytorialnych, Wielka Brytania posiada silną flotyllę łodzi podwodnych na Morzu Śródziemnym oraz 16 nowoczesnych jednostek, których baza znajduje się w Hong-Kong.

Wielka Brytania nie była inicjatorką łodzi podwodnych. Pierwsze łodzie podwodne zostały zbudowane przez marynarkę Stanów Zjednoczonych i pierwsze brytyjskie jednostki podwodne dla celów doświadczalnych zostały zakupione w Ameryce. W r. 1904 po raz pierwszy flotylla łodzi podwodnych, już wybudowanych w Anglii wyruszyła wraz z flotą na ćwiczenia morskie.

W owych czasach mało kto oceniał wartość bojową okrętów podwodnych i dopiero gdy flotylla łodzi przepłynęła o własnych siłach z Anglii do Hong-Kong - te nowe jednostki sił morskich zdobyły sobie uznanie sfer oficjalnych.

W roku 1914 brytyjskie łodzie podwodne w trzy godziny po ogłoszeniu wojny znajdowały się już na wodach nieprzyjacielskich, zaś w dn. 5 sierpnia łódź E-9 zawięła na Helgoland, aby się przekonać, że ten słynny port wojenny niemiecki już jest pusty.

Wojenna historia brytyjskich łodzi podwodnych jest niezwykle barwna i pełna wydarzeń. Polem operacyjnym okrętów podwodnych były zwykle "szyjki butelek", a więc Dardanele, Morze Marmara, wschodnia część Morza Północnego i Bałtyk. Ofiarą brytyjskich łodzi podwodnych w czasie Wielkiej Wojny padło 54 wojennych okrętów

nieprzyjacielskich oraz 274 transportowców wszelkiego rodzaju. Łodzie brytyjskie zatopiły 19 niemieckich jednostek podwodnych, czyli 7% ogólnej liczby zatopionych w czasie wojny łodzi podwodnych, których ilość wynosiła 284.

Ze strony brytyjskiej straty wynosiły 61 łodzi podwodnych, z których 35 było zatopionych przez nieprzyjaciela w akcji /w tej liczbie mieści się również 20 łodzi zaginionych/, 26 łodzi zginęło wskutek zderzeń, wybuchów, względnie zostało zatopionych przez własne załogi w r.1917, gdy armia niemiecka zajęła wybrzeże Bałtyku.

Tyle o chlubnej przeszłości. Teraz warto się zastanowić nad stanem obecnym i wartością bojową tych okrętów w wypadku wojny. Technicznie okręty brytyjskie stoją na najwyższym poziomie. Okręty klasy "Thames" posiadają sześć wyrzutni torpedowych /21 stóp/, oraz są uzbrojone w działa /4 st./. Są to najszybsze jednostki podwodne, zaś załoga składa się z ludzi specjalnie dobranych.

Flota brytyjska obecnie nie jest tylko siłą obronną, z natury więc rzeczy okręty podwodne tworzą czoło ataku. W tym celu są specjalnie szkolone. Po przejściu przeszkolenia, które polega na całkowitym opanowaniu kierowania okrętem, praca załogi zastrędkowuje się na ćwiczeniach zaczepnych. O stronie taktycznej i technicznej tych ćwiczeń fachowcy wypowiedzieli się jak najpochlebniej.

Ćwiczenia morskie podwodnych jednostek są niezwykle emocjonujące i mają posmak rzeczywistej wojny morskiej. Chociaż załoga zna kurs okrętu, który służy za cel, mimo to storpedowanie takiego okrętu, który płynie zygzakiem przy szybkości 20 węzłów nie jest bynajmniej rzeczą łatwą. Ataki na okręt-cel powtarzają się przez cały dzień ćwiczeń. I chociaż nie wszystkie są celne, gdyż zdarzy się, że okręt-cel zauważy w porę peryskop łodzi i zdąży umknąć, szybko zmieniawszy swój kurs, lub też czasem nie dość ścisłe obliczenia powodują, że torpeda chybi celu, to jednak najczęściej okręt podwodny po wynurzeniu widzi na pokładzie przeciwnika sygnał "trafiony", a ilość tych trafień jest zawsze zadawalająca.

W czasie ćwiczeń załoga przeżywa emocje prawdziwej wojny i chwile rzeczywistego niebezpieczeństwa. Praca floty podwodnej jest niebywale ciężka i odpowiedzialna i nawet w czasie pokoju niebezpieczna. To też marynarze, którzy zginęli w okręcie "Thetis", jak i ich koledzy, którzy zginęli śmiercią marynarską w katastrofie przed siedmiu latami, są żywą ofiarą krwi, złożoną przez naród brytyjski dla bezpieczeństwa swego kraju.

CHARAKTER SZKOLNICTWA POWSZECHNEGO W WIELKIEJ BRYTANII.

W ciągu ostatniego dwudziestopięciolecia system szkolny w Wielkiej Brytanii uległ całkowitemu przekształceniu. Gdy dawniej szkoła powszechna była tylko tere-

nem elementarnego nauczania kilku przedmiotów i mało zwracano uwagi na zdolności i zamykowania dziecka, obecnie stała się ona "drugim domem" dla swych uczniów, otaczając ich wszechstronną opieką.

Zmieniły się przede wszystkim metody nauczania, nie ma już dawnego systemu mechanicznego powtarzania lekcji zadanych, odrabianych kawałków, obecnie nauczanie wkroczyło na drogi zajęć praktycznych i to w wielu kierunkach.

Dziecko w szkole powszechnej otoczone jest opieką społeczną w zakres której wchodzi: opieka lekarska, odżywianie, oraz ogólne zajęcie się losem dziecka. Uczeń w szkole zapoznaje się przede wszystkim z zasadami zdrowego fizycznie i moralnie życia oraz słusznego wykorzystania swych możliwości fizycznych i duchowych, aby stać się pożyteczną i zrównoważoną jednostką społeczeństwa.

Oto zaczerpnięta ze sprawozdania Ministerstwa Oświaty garść liczb, która zobrazuje wielkie osiągnięcia w rozwoju nowoczesnego szkolnictwa powszechnego.

W końcu roku 1938, w 314 samorządach brytyjskich władze szkolne stworzyły 2300 zakładów zdrowotnych i szpitalnych dla dzieci ze szkół powszechnych, którymi opiekuje się personel lekarski liczący 728 osób. Pomoc dentystyczna została w tymże roku udzielona bezpłatnie 3.500.000 dzieciom.

W dziedzinie dożywiania na ogólną liczbę wspomnianych 314 samorządów, 268 zorganizowało bezpłatne dożywianie w postaci śniadań, a niezależnie młodzież szkolna skonsumowała 97 milionów butelek mleka. Ta akcja będzie w przyszłości w razie potrzeby jeszcze rozszerzona.

W dziedzinie wychowania fizycznego zwiększono znacznie ilość boisk szkolnych i urządzono obozy, sale gimnastyczne oraz pływalnie. Ta dziedzina została również znacznie rozbudowana dla użytku uczniów szkół wieczorowych. Rezultaty racjonalnego wychowania fizycznego w Wielkiej Brytanii są oceniane jako wpływające niezwykle dodatnio na stan ogólnego wychowania. Wpływają one nie tylko na poprawę stanu fizycznego młodzieży, ale również na usposobienie, wyrobienie charakteru, zaś dzięki poprawie zdrowotnej na lepsze osiągnięcia w nauce.

Na ogólną liczbę 798 stypendiów przyznanych na uniwersytetach w Oxford i Cambridge, 437 zdobyli wychowankowie szkół powszechnych. Z liczby 360 osób, które otrzymały stypendia państwowe, 80% chłopców i 65% dziewczynek uczęszczało do samorządowych szkół powszechnych.

Powyższe rezultaty są dowodem, że współczesny system nauczania podnosi ogólny poziom inteligencji i wiedzy wśród całego społeczeństwa brytyjskiego.

STULECIE REGAT W HENLEY.

Słynne królewskie regaty rzeczne w Henley w początkach lipca będą obchodziły swój stuletni jubileusz. Regaty Henley, które odbywają się w przepięknej okolicy, posiadają prawdziwie angielski charakter sportu czysto amatorskiego.

W Henley stają do zawodów najlepsi wioślarze przybyli z całego świata, aby wziąć udział w tej pięknej konkurencji i święcie prawdziwie sportowym.

Na zebraniu obywateli z okolicznych majątków oraz mieszkańców miasteczka Henley-on-Thames w dniu 26 marca r.1839, została powzięta uchwała urządzania dorocznych regat rzecznych "dla przyjemności i pożytku zarówno biorących udział w zawodach jak i widzów". W myśl tej uchwały pierwsze regaty odbyły się w dniu 14 czerwca tegoż roku i w ciągu minionych stu lat rok rocznie się powtarzały, gromadząc coraz liczniejsze rzesze wioślarzy i widzów.

Dotychczas w zawodach w Henley brało udział 235 zagranicznych zespołów wioślarskich z piętnastu krajów oraz trzech dominiów brytyjskich. Zespoły zagraniczne odniosły 37 zwycięstw.

WYNIKI KONKURSU "BRITISH COUNCIL" DLA MŁODZIEŻY POLSKIEJ.

Podobnie jak w roku ubiegłym również i w roku bieżącym "British Council" /Brytyjska Rada dla stosunków kulturalnych z obcymi krajami/ urządziła konkurs na najlepsze wypracowania w języku angielskim dla polskiej młodzieży szkolnej.

Do konkursu stanęły wszystkie szkoły średnie w Polsce, w których wykładany jest język angielski.

Zostało przyznanych dziesięć pierwszych nagród, pięć dla dziewcząt i pięć dla chłopców.

Młodzież warszawska zdobyła cztery nagrody, następnie dwie nagrody przypadły młodzieży w Łodzi i po jednej w Kielcach, Pińsku, Katowicach i Krakowie.

Nagrodzona młodzież w pierwszych dniach lipca wyjeżdża do Londynu w charakterze gości British Council. Pobyt w Anglii potrwa dwa tygodnie.

Warto zaznaczyć, że wypracowania młodzieży polskiej /podobne konkursy są urządzane w wielu krajach/ zostały uznane za stojące na wysokim poziomie zarówno pod względem treści, jak i opanowania języka.

Wydawca: The Warsaw Weekly, Sp. z o.o.
Sewerynów 4.

Redaktor: Cecylia Halpern.

Powielono w Firmie BŁOCK-BRUN, S.A.
Krak. Przedmieście 42/44.

Od Redakcji:

Redakcja "Wiadomości z Anglii" posiada oryginalne artykuły w języku angielskim oraz bogaty wybór fotografii dla bezpłatnego użytku prasy.

Jednocześnie Redakcja uprzejmie prosi pisma o przysyłanie numerów, w których ukazały się przedruki z Binletynu.

Redakcja czynna jest w godz. 11-1, tel. 273-77.

